

ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ

(ખાખી રંગનું સ્ટીકર અહીં ચોટાડવું)

Main Answer Book
મુખ્ય જવાબવહી

108124180 : ROLL NO
2 : BLOCK
101000971 : TICKET NO
900971 : ANS NO
Subject : GEN. STUD

29/05/2016 10:00 AM

GPSC - 2016

ટિકીટ નંબર Ticket Number	1	0	1	0	0	0	9	7
રોલ નંબર Roll Number	1	0	8	1	2	4	1	8
ઉમેદવારનું નામ	HIRENDRA JASHUBHAI CHAUDHARI							
નિરીક્ષકનું નામ	R. H. Desai							

પરીક્ષાનું નામ : APE-DIS-CNF-AA-3 DEPUTY SECTION OFFICER DEPUTY MAMLATDAR CLASS III

વિષય : General Studies (Paper-III)

પરીક્ષાની તારીખ : 29/05/2016

પ્રશ્ન ક્રમાંક	પેટા પ્રશ્ન ક્રમાંક	કુલ ગુણ	મેળવેલ ગુણ	રિમાર્ક્સ
પ્ર. 1	(અ)	09	6	20
	(બ)	04	4	
	(ક)	03	3	
પ્ર. 2	(અ)	06	4	
	(બ)	04	3	
	(ક)	04	3	
પ્ર. 3	(અ)	10	10	
	(બ)	04	4	
પ્ર. 4	(અ)	10	03	
	(બ)	04	01	
	(ક)	06	06	
પ્ર. 5	(અ)	06	06	5½
	(બ)	08	06	5½
	(ક)	01	0	
પ્ર. 6	(અ)	09	04	
	(બ)	04	01	
	(ક)	01	0	
પ્ર. 7		14	9	
			(67) 66	

ઉમેદવારે
આ જગ્યામાં
કંઈ લખવું
નહી

GPSC-2016

21264

GPSC-2016

મેળવેલ કુલ ગુણ આંકડામાં તથા શબ્દોમાં

66 - Sixty Six only

Sixty Seven only

અહીંથી ઉત્તરો લખવાનું શરૂ કરો.

(અ) દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 3 ગુણ છે. અને દરેક ઉત્તર આશરે 50 શબ્દમાં આપવાનો રહેશે.

(1) સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં "ખેડા સત્યાગ્રહ" નું મહત્વ જણાવો.

જવાબ : "ખેડા સત્યાગ્રહ" મહાત્મા ગાંધી દ્વારા 1918 માં અંગ્રેજ સરકાર વિરુદ્ધ અલાવવામાં આવ્યું હતું. આ સત્યાગ્રહનો હેતુ સરકાર દ્વારા અતિવૃષ્ટી થયાં છતાં ઉદારાવવામાં આવતા હર કિલ્લે વિરુદ્ધ હતો.

આ સત્યાગ્રહ દ્વારા

- ગાંધીજીએ પ્રથમવાર સરકાર વિરુદ્ધ "ના હર" નું અભિયાન ચલાવ્યું.
- સરકાર પેલેલે જીવાં લેતા મળ્યાં.
- સવિનય ઠાણુન અવજાનો સફળ પ્રયોગ.
- મહિલાઓનો ફાળો.
- નેતિહિતાનો વિજયનો સંદેશ.
- ગાંધીજીનાં વિચારોની સ્વીકૃતિ.

મેળવેલ :

ગુણ 6

કુલગુણ : 09

૨

(2) ગુજરાતનાં ઇતિહાસમાં સુવર્ણકાળ ગણાતા "સોલંકીકાળ" વિષે જણાવો.

- જવાબ :
- ગુજરાત સોલંકીકાળનો સમય ઈ.સ. ૭૬૨ થી ૧૨૫૫ સુધીનો હતો.
 - આ સમયમાં ગુજરાતને પોતાની ઓળખ મળી.
 - "ગુજરાત" શબ્દનો પ્રથમવાર ઉલ્લેખ.
 - સાહિત્ય, ધર્મ, સ્થાપત્ય, કલા વગેરેનાં ક્ષેત્રે ઉત્તમ વિકાસ સધાવો.
 - ગુજરાતને લીમદેવ, સિદ્ધરાજ જયસિંહ, કલ્કદેવ જેવાં પ્રજાવાલસેહ્ય શાસકો મળ્યાં.
 - બધાં ધર્મોને પ્રોત્સાહ તથા અહ અસ્તિત્વનું વાતાવરણ મળ્યું. જેન ધર્મનો સારો વિકાસ થયો.

(3) ગુજરાતી સાહિત્યમાં કવિ સુરસિંહજી તખ્તસિંહજી ગોહીલ નું યોગદાન જણાવો.

- જવાબ :
- સુરસિંહજી તખ્તસિંહજી ગોહીલ "કુસાપી" નાં ઉપનામથી કવિતાની રચના કરતા હતાં.

- ગુજરાતી સાહિત્યમાં ઉત્તમ ઉર્મિકાવ્યો આપ્યાં.

- અર્વાચીન ગુજરાતી કવિતામાં પ્રેરણા અને પ્રકૃતિનાં ઉત્તમ કાવ્યો રચ્યાં અને આત્મલગ્ની કવિતામાં નવા સીમાચિહ્નો ખડા કર્યાં.

- "કુસાપીની કેરવાવ" એમની કવિતાઓનો શેષ સંગ્રહ છે.

દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 2 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 35 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

(1) મોગલ શહેનશાહોનાં વખતમાં ભારતમાં બાંધવામાં આવેલ સ્થાપત્યો વિષે જણાવો.

જવાબ : મોગલ ઠાઠ સમયમાં શુબ્હાતમા અને બાંધવામાં આવેલ સમયમાં સ્થાપત્યોમાં મુખ્ય

- શાહિબાગ મહેલ જે જહાંગીર દ્વારા બનાવાયો.
- સુસ્તમાં મુગલ સરાઈ જ્યાં યાત્રાળુઓ મારે રહેવાની સગવડ હતી.
- અકબર દ્વારા આગ્રામાં મહેલ, હુમાયુનો મકબરો.
- શાહજહાં દ્વારા તાજમહેલ
- ઓરંગઝેબ દ્વારા લાલ કિલ્લો દિલ્હીમાં

(2) ગુજરાતી સાહિત્યમાં કનેયાલાલ મુનશીનું મહત્વનું પ્રદાન જણાવો.

- જવાબ :
- કનેયાલાલ મુનશી એટલે ઉત્તમ નવલકથાકાર.
 - એનિહાસ્મિક નવલકથાઓ સૌથી વધુ લોકપ્રિય.
 - મુંબઈમાં વિદ્યાલયની સ્થાપના.
 - નારડ, એકાંકી, નવલકથા, વિવિધન, આત્મકથા, ડાહ્યો વગેરેમાં બહુઆયમીય સર્જન કર્યું.
 - "પારલની પ્રભુતા", "શુબ્હરાતનો નાથ", વગેરે એનિહાસ્મિક નવલકથાઓ આપી છે.
 - "વાહ રૂ મે વાહ" જેવા નારડો, "સત્યની શોધમા" જેવી આત્મકથાઓ પણ આપી છે.

દરેક પેટા પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 10-20 શબ્દોમાં આપવાનો રહેશે.

(1) ગુજરાતી સાહિત્યનાં વિકાસમાં લોકસાહિત્યએ ઘણો જ મહત્વનો ભાગ ભજવેલ છે.

જવાબ : લોકસાહિત્ય દ્વારા પૌરાણિક વાર્તાઓ, દુહાઓ, શૌર્ય કથાઓ, વ્રત કથાઓ, અને લોક પરંપરાઓ જે કેઠોપકંઠ સાચવવામાં આપ્યું છે હતું તેને લેખિત સ્વરૂપ આપીને સાચવવાનો અભિસૂચવાન કાળો આપ્યો છે.

(2) સયાજીરાવ ગાયકવાડ નું શૈક્ષણિક અને સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓમાં યોગદાન જણાવો.

જવાબ : સયાજીરાવ ગાયકવાડ દ્વારા

- પ્રાથમિક શિક્ષણ કલ્પનાત બનાવવામાં આપ્યું.
- શાળાઓ, કલ્યા શિક્ષણ, વગેરેને પ્રોત્સાહન
- કલા, સાહિત્ય અને ઉદ્યોગો મારે પણ પ્રયત્નો કર્યા. કલાલયની સ્થાપના.

મેળવેલ :

ગુણ

4

કુલગુણ : 04

2

2

મેળવેલ :

ગુણ

3

કુલગુણ : 03

(3) રાજમાતા મીનળદેવીનું ગુજરાતના જળસંચય ક્ષેત્રે યોગદાન જણાવો.

જવાબ :

- મીનળદેવી દ્વારા ગુજરાતમાં જળસંચયના વાગશ્પે અનેક તળાવો ખંધાવવામાં આવીયાં.
- ધોળકામાં, વિશ્વગામમાં તળાવો ખંધાવ્યાં.

જા) દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 3 ગુણ છે. અને દરેક ઉત્તર આશરે 50 શબ્દમાં આપવાના રહેશે.

(1) માનનીય સંસદ સભ્યોશ્રીઓનાં સંસદીય વિશેષાધિકારો ક્યા છે?

જવાબ : સંસદ સભ્યોશ્રીઓનાં સંસદીય વિશેષાધિકારો પ્રિરેતના બંધારણમાથી લેવાયા છે.

- સંસદનાં સત્ર દરમિયાન અને સત્ર ચાલુ થયાનાં પછી અને સત્ર પુલ થયાનાં પછી 50 દિવસોમાં કોઈપણ સંસદ સભ્યની ધરપકડ કરી શકાય નહિ.
- સંસદમાં ઓલાયલાં કોઈપણ વાચન વિરુદ્ધ વ્યાપક કાર્યવાહી કરી શકાય નહિ.
- ફોજદારી મુલા સંબધમાં 14 દિવસની નોટીસ આપ્યા સિવાય કાર્યવાહી કરી શકાય નહિ.

મેળવેલ :
ગુણ 4

કુલગુણ : 06

(2) "વાયબ્રન્ટ ગુજરાત" ને કારણે, ગુજરાતમાં એક નવો ઔદ્યોગિક યુગ શરૂ થયેલ છે. ચર્ચા કરો.

જવાબ : "વાયબ્રન્ટ ગુજરાત" ગુજરાત સરકાર દ્વારા સત્ર ગુજરાતમાં ~~સત્ર~~ ~~આધુનિકીકરણ~~ કરી વિદેશી રોકિલાને આકર્ષવા માટે ચલાવાતી કાર્યક્રમ છે.

"વાયબ્રન્ટ ગુજરાત" ના કારણે :

- ગુજરાતમાં વિદેશી કંપનીઓ રોકિલા કરે છે.
- આધુનિક ઉત્પાદનની ટેકનોલોજી લાવે છે.
- નવા રોકિલારતુ સર્જન કરે છે.
- સ્પર્ધાત્મકતાનાં વિકાસને કારણે ઉત્તમ ગુણવત્તાવાળાં સાધનો તથા વસ્તુઓ મળે છે.
- ગુજરાતમાં આર્થિક પ્રવૃત્તિઓનો વેગ મળે છે.

આમ, એક નવા ઔદ્યોગિક યુગની શરૂઆત થઈ છે.

-2. બ) દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 2 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 35 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

(1) સેબી "SEBI" નાં કાર્યક્ષેત્ર વિષે જણાવો.

જવાબ : • SEBI - Securities and Exchange Board of India.

• મૂળીબજારનું સર્વોચ્ચ નિયમન અને નિયંત્રણકર્તા.

• મૂળીબજારમાં "ઇન્સાઈડર ટ્રેડિંગ" જેવી પ્રવૃત્તિઓ પર રોક લગાવવી.

• શેરબજારમાં રોકાણકારોનાં હિતોને રક્ષા કરવું.

• નિયમલંગ કરનાર સામે કાયદસર કાર્યવાહી કરવી.

(2) બિન આયોજન ખર્ચ (Non-plan expenditure) વિષે જણાવો.

જવાબ : સરકાર દ્વારા કરવામાં આવતાં આવશ્યક અને જોઈએ તેવાં નિયોજન વહીવટી શકાય તેવાં ખર્ચો.

- સરકારી કર્મચારીઓનાં પગાર અને પેન્શન.

- સરકાર પર કરવામાં આવતો ખર્ચ.

- સંબંધિતોનાં રૂપમાં ખર્ચ.

- વિદેશી પ્રકાશનો પર સૂકવાતું વ્યાજ.

1.-2. ક) દરેક પેટા પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 10-20 શબ્દોમાં આપવાનો રહેશે.

(1) "હેબિયસ કોર્પસ" "Habeas Corpus" શું છે?

જવાબ : ખંદી પ્રત્યાજ્ઞિકરણ એ ઉચ્ચ ન્યાયાલય તથા વડી અદાલતોને આપવામાં આવેલ આદેશપત્રીય અધિકાર છે.

ગૌરકાયદેસર રીતે અટકાયત કરેલી વ્યક્તિને

મુક્ત કરી કોર્ટમાં રજુ કરવાનો આદેશ.

(2) ભારતની "શ્વેત ક્રાન્તિ" (White revolution) પર ટૂંકનોંધ લખો.

જવાબ : • દેશમાં દૂધના ઉત્પાદનમાં વધારો કરી વ્યાપક સ્પર્ધાત્મકતાને મજબૂત કરવા માટેની ક્રાન્તિ.

• ડૉ. વર્ગીસ હિરવન દ્વારા.

• દૂધાળા પશુઓની સંખ્યામાં વધારો કરવો, ઉત્તમ

હોદ્દોનાં પશુઓની પ્રજાતિઓ વિકસાવી દૂધ

ઉત્પાદનમાં વધારો કરવાનો હિક્કેચ.

મેળવેલ : ગુણ

3

કુલગુણ : 04

2

મેળવેલ : ગુણ

3

કુલગુણ : 1-

(3) "प्रधानमंत्री जनधन योजना" विषे माहिती आपो.

सवाल : देशांना ४०% खाती प्लान वधारें नागाडीय कुपिधार्याची
 वेंचिल नागरीडीने एंड अडाउन्ट जोलवी नोनाडीय
 समावेशन करवाना हेतुंथी आ योजना मसाववाभां
 आवी छे.

(4) "हुड सिम्पोरीटी अॅक्ट" विषे माहिती आपो.

- आधान्य सुरक्षा धारी २०१३ धी : देशांना ६७.१% रडा
 जेरसा नागरीडीने सस्ती पाद्ये सामग्री भाटे
 वेंचानिड अधिकार
- २ इ. प्रति डिसे एंड अने ३ इ. प्रति डिसे
 शोपा आपवाभां आपरी.
- डेव्ह-राज्य सरकार फ़ार ७५:२५ नां
 धोरणे मलय.

પ્ર.-3.

અ) દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 2 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 35 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

(1) ગુજરાતના બાળકોમાં શિક્ષણ વધે તે માટે રાજ્ય સરકાર એ લીધેલાં પગલાં વિષે જણાવો.

જવાબ : શિક્ષણનાં વ્યાપ માટે સરકાર દ્વારા

- શાળાપ્રવેશોત્સવ ઉજવાય છે.
- આરટીઈ, ૨૦૦૭ કાબદાનું પાલન કરવામાં આવ્યું છે.
- મીડ કે મીલ યોજના અમલમાં આવી છે.
- મફત પાઠ્ય પુસ્તકો તથા ગણવેશ.
- પછાત વિસ્તારોમાં દસ્તુરબા દલ્યાશાળાઓ.
- વિદ્યાર્થીનીઓ માટે સાયકલ

(2) ભારતની "પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજના" (Five years' plan) એ ભારતના ભાવિનો પાયો છે" આ વિધાન વિષે જણાવો.

જવાબ : પ્રથમ પંચવર્ષીય યોજના દ્વારા આર્થિક વિકાસ માટે યોજના અમલમાં મૂકવામાં આવી. (1951-1956)

- ખેતીને પ્રાથમિકતા આપવામાં આવી.
- મિત્ર આર્થિકવસ્થા જવા જાહેર તથા ખાનગી ઉદ્યોગોનું અસ્તિત્વ.
- આબનિર્વાર બનવાનો સંકલ્પ.
- રોજગાર સર્જન માટે જાહેર ઉદ્યોગોની પહેલ.

(3) ભારતના લોકોનું સ્વાસ્થ્ય સારું રહે તે માટે જાહેર આરોગ્ય અને સુખાકારી માટેનાં અગત્યનાં કાર્યક્રમો/યોજનાઓ અંગે જણાવો.

જવાબ : • "મિશન ઈલ્યુધનુષ" - બાળ સ્વાસ્થ્ય માટે ૩ પ્રકારનાં રોગોથી રક્ષણ માટે રજીડરણ.

• "રાષ્ટ્રીય સ્વાસ્થ્ય મિશન" - ગ્રામિણ તથા શહેરી વિસ્તારોમાં સુલભ અને સસ્તા દરે આરોગ્ય સેવાઓ માટે.

• "રાષ્ટ્રીય આયુષ્ય મિશન" - ~~પ્રાથમિક~~ પારંપરિક સ્વાસ્થ્ય પદ્ધતિઓ દ્વારા સ્વાસ્થ્યનું જાળવ.

• ટીબી, એડ્સ, મધુમેહ વગેરે જેવા રોગોનાં નિદાન માટે પેલ કાર્યક્રમો અમલમાં છે.

મેળવેલ :
ગુણ

10

કુલગુણ : 10

2

2

C

C

(4) ભારતના આર્થિક વિકાસમાં રાષ્ટ્રીયકૃત વાણિજ્ય બેન્કોનું યોગદાન જણાવો.

- જવાબ :
- બેંકો દ્વારા લેણાં આર્થિક માળખાનું ઉત્કૃષ્ટીકરણ છે.
 - ઉદ્યોગોના વિકાસ અર્થે ધિરાણ વ્યવસ્થા.
 - દેશનાં લોડોને પોતાની ખચત અચાવવા માટે સુરક્ષિત વ્યવસ્થા.
 - પછાત અને અંતર્યાયાદ વિસ્તારોનાં વિકાસમાં પણ ભૂમિકા.
 - કૃષિ, નાના અને મધ્યમ ઉદ્યોગો, શિક્ષણ વગેરે માટે ધિરાણ વ્યવસ્થાથી વિકાસનાં અવકાશ પ્રદાન કરવા. જેવી ભૂમિકા બેંકો દ્વારા ભજવવાય છે.

2

(5) "ભારતના વિકાસમાં સેલ્વેન્ટરનો ફાળો" વિષે નોંધ લખો.

- જવાબ :
- સેલ્વેન્ટર દ્વારા દેશને અડધુમુત્તામાં બાંધવાનો વિશેષ ફાળો છે.
 - ઉદ્યોગોનાં વિકાસમાં માલસામાનની દેરફેરથી ફાળો.
 - નાણાં પેદા કરવા, અસ્તુ તથા સુરક્ષિત આવાગમનનું વિકલ્પ.
 - અંતર્યાયાદ વિસ્તારોને જોડીને દેશની મુખ્ય ધારા સાથે જોડવાનું કામ પણ સેલ્વેન્ટર જ કરે છે.

2

દરેક પેટા પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 10-20 શબ્દોમાં આપવાનો રહેશે.

(1) "મેક ઇન ઇન્ડિયા" કાર્યક્રમનો આશય સમજાવો.

- જવાબ :
- મેક ઇન ઇન્ડિયા દ્વારા ભારતને વિશ્વમાં મેન્યુફેક્ચરીંગ હબ તરીકે સ્થાપિત કરવાનો હેતુ છે અને ભારતમાં રોજગાર સર્જન કરી રકબંધ આર્થિક વિકાસ સાધવાનો આશય છે.

મેળવેલ : ગુણ 4
કુલગુણ : 04

(2) સને 2015 નાં વર્ષમાં આપવામાં આવેલ જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ મેળવનાર લેખક વિષે જણાવો.

- જવાબ :
- 2015 નાં જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડનો વિજેતા ગુજરાતનાં જ્ઞાણીતા સાહિત્યકાર શ્રી વધુષીર ઝોધરો છે.
 - "સુનવસુ" નવલકથાથી સાહિત્ય સંસ્કૃતિ શકિત્વાત.
 - નવલકથામાં આધુનિકતાનાં દિશાયતી. અંતવવાસ, ઉપરવાસ વગેરે જ્ઞાણીતી નવલકથાઓ.
 - "અમૃતા" એમની સૌથી લોકપ્રિય નવલકથા હતી. અમૃતા, અનિહીત, ઉદયન મુખ્ય પાત્રો.

2

(3) DMICનું પૂરું નામ જણાવીને તેમાં આવરી લેવાનાર ગુજરાતનાં ક્ષેત્ર વિષે જણાવો.

જવાબ : DMIC → Delhi Mumbai Industrial Corridor.

• ગુજરાતનાં ઉત્તર પૂર્વ જિલ્લાઓ સાબરકાંઠા, અરવલ્લી તથા અમદાવાદ, ઠાંધીનગર, ખેડા, આહાંદ તથા

સમગ્ર દક્ષિણ ગુજરાતનો આવરી લેવાશે.

(4) ગુજરાત રાજ્યમાં આવેલ કંડલા અને હજીરા બંદર વિષે જણાવો.

જવાબ :

કંડલા :- ભારતનું પ્રથમ મુક્ત વ્યાપાર બંદર હોવાથી બંદર પાકિસ્તાનમાં જવાથી કલ્પમાં આનો વિકાસ હવેમાં આવેલ. ગુજરાતનું સૌથી મોટું બંદર.

હજીરા :- વૃદ્ધિમાં જિલ્લામાં આવેલું બંદર. પેટ્રોલિયમ પેદાશોનાં નિકાસમાં મહત્વનું બંદર છે.

દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 2 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 35 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

(1) સ્ટેમ સેલ "Stem Cell" નું ચિકિત્સા વિજ્ઞાનમાં મહત્વ શું છે?

જવાબ : સ્ટેમ સેલથી શરીરમાં વિવિધ અંગોનું નિર્માણ કરી શકાય છે. આનાથી શરીરમાં આત્મપુનરાવેશની જરૂરિયાત ઘટી જાય છે. સ્ટેમ સેલ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરી નિયંત્રિત રીતે અંગોનું નિર્માણ કરી શકાય છે.

મેળવેલ :
ગુણ

03

કુલગુણ : 10

(2) "NAVIC" વિશે ટુંક નોંધ લખો.

જવાબ : "નાવિક" એ ભારતની સ્વદેશી નિર્મિત IRNSS પ્રણાલીનું આપણા વડાપ્રધાન દ્વારા અપાયેલું નામ. અંતરિક્ષામાં ૪ ઉપગ્રહોની આ પ્રણાલીથી - GPS, GLONASS ની જેમ સ્વદેશી નેવિગેશન સેવાઓ, - ખાસતી અને બહુ સેવાઓ જેવી કે વિમાની સિપ નેવિગેશન, રેલવે નેવિગેશન, વાહન વ્યવહારમાં નેવિગેશન વગેરે.

(3) નેશનલ બાયોટેકનોલોજી ડેવલપમેન્ટ સ્ટ્રેટેજી 2015-16 ના ઉદ્દેશો ક્યાં છે?

જવાબ : નેશનલ બાયોટેકનોલોજી ડેવલપમેન્ટ સ્ટ્રેટેજી 2015-16 દ્વારા - ભારતના બાયોટેકનોલોજીના ક્ષેત્રમાં વૈશ્વિક યોગદાન અપાવવી. - બાયોટેકનોલોજીના ઉત્પાદનમાં સર્વોચ્ચ સ્થાન મેળવવું. - દૂધિ, સ્વાસ્થ્ય, પર્યાવરણ જેવા ક્ષેત્રોમાં મહત્તમ ઉપયોગ કરી વિકાસ સાધવો.

(4) ઉત્તરાખંડનું "દેવસ્થળી" તાજેતરમાં શા માટે ચર્ચામાં આવેલ હતું?

જવાબ : ઉત્તરાખંડના "દેવસ્થળી" માં વર્ષ 2013 માં કુદરતીપણે માં વાદળ સરવાળી થતાં જેવી ઘટના થઈ હોવાથી ચર્ચામાં આવેલ છે.

X

(5) "IAP Health Phone" વિષે જણાવો.

જવાબ : IAP Health Phone ના માધ્યમથી સ્વાસ્થ્યનાં ક્ષેત્રમાં ટેલીમેડિસીનનો વિકાસ કરવાનો હેતુ છે. તથા આનાથી વ્યક્તિ રોગો તથા કુટુંબ નિયોજન જેવા સ્વાસ્થ્ય મુદ્દાઓ વિશે ગ્રામિણ લોકોમાં જાગૃત્તા ફેલાવવાનો હેતુ છે.

પ્ર.-4.

બ) દરેક પેટા પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 10-20 શબ્દોમાં આપવાનો રહેશે.

(1) યૂ યૂ ટૂ (YouYou Tu) ને કઈ શોધ માટે ઈ.સ. 2015 માં નોબેલ પ્રાઈઝ આપવામાં આવેલ હતું?

જવાબ : યૂ યૂ ટૂ ને મેડિસીનનાં ક્ષેત્રમાં મલેરિયા બીમારીનાં સંદર્ભમાં સંશોધન માટે ૨૦૧૬ માં નોબેલ પ્રાઈઝ આપવામાં આવેલ હતું.

(2) 'UNO' દ્વારા 2016 ને કયા વર્ષ તરીકે જાહેર કરેલ છે ? આ વર્ષની ઉજવણી અને લક્ષ્યાંકો સિધ્ધ કરવાની જવાબદારી કોને આપેલ છે?

જવાબ :

X

(3) વર્લ્ડ કેન્સર ડે 2016-2018 ઝુંબેશની થીમ (Theme) શું રાખવામાં આવેલ છે?

જવાબ :

X

4) "Imprint India" શું છે?

: Imprint India કૃષિ પ્રકારના માનવ સંસાધન અને વિકાસ મંત્રાલય દ્વારા ઉચ્ચ શિક્ષણમાં વૈશ્વિક માપદંડોના આધારે વિકાસ કરવાનો હેતુ છે. ઉચ્ચ શિક્ષણને વૈશ્વિક સ્તરને બનાવવા માટે વિરોધ અભ્યાસક્રમ તથા બીજા પગલાં લેવામાં આવશે.

પ્ર.-5.

અ) દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 2 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 35 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

(1) બે બેટ્સમેન (Batsman) A અને B પાંચ ક્રિકેટ મેચમાં નીચે મુજબ રન કરે છે.

મેચ ખેલાડી	1	2	3	4	5
A	80	10	15	85	10
B	35	50	35	45	35

ઉપરોક્ત બંને ખેલાડીઓ પૈકી કયા ખેલાડીએ સરસ અને સાતત્ય પૂર્ણ રમત રમેલ છે?

જવાબ : A ની સરેરાશ = $\frac{80 + 10 + 15 + 85 + 10}{5} = \frac{200}{5} = 40$

B ની સરેરાશ = $\frac{35 + 50 + 35 + 45 + 35}{5} = \frac{200}{5} = 40$

~~આમ જોઈએ તો બંને ખેલાડીઓ દ્વારા સરેરાશ રૂપે સમાન પ્રકારની રમત રમવામાં આવી છે. પરંતુ B ખેલાડી દ્વારા દરેક મેચમાં સ્થાય અને સાતત્ય પૂર્ણ રમત રમેલ છે.~~

(2) એક નદીની સરેરાશ ઉંડાઈ (1.5) મીટર છે જ્યારે 5 પ્રવાસીઓની સરેરાશ ઉંચાઈ (2.0) મીટર છે આ સંજોગોમાં બધાજ પ્રવાસીઓ ખુબજ સરળતાથી અને સુરક્ષિત રીતે નદી ચાલીને ઓળંગી શકશે? આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

જવાબ : આ વ્યવસ્થામાં બધાજ પ્રવાસીઓ દ્વારા નદી ચાલીને ઓળંગવી શક્ય નથી કેમ કે 5 પ્રવાસીઓમાં સૌથી ઊંચું પાલ એક વ્યક્તિની સરેરાશ ઉંચાઈ નદીની ઉંડાઈ કરતાં ઓછી છે એ સ્થળે સૌને પડી નદીની ઉંડાઈ પાલ અમુક સ્થળે 2 મીટર કરતા ઊંડી હોઈ શકે છે.

(3) 3 માણસો 12 દિવસમાં 132 સાડીઓ બનાવે છે તો 8 માણસો 6 દિવસમાં કેટલી સાડીઓ બનાવશે?

જવાબ : ધારો કે 8 માણસ દ્વારા 6 દિવસમાં બનાવવામાં આવતી સાડીઓની સંખ્યા x છે તો

~~$m_1 \times d_1 \times w_2 = m_2 \times d_2 \times w_1$~~

$3 \times 12 \times x = 8 \times 6 \times 132$

($m_1, m_2 =$ કિસમ માણસો
 $d_1, d_2 =$ સાડીઓ દિવસો
 $w_2, w_1 =$ સાડીઓ)

- (4) એક વાહન પ્રથમ 300 કી.મી., 30 કી.મી./કલાકની ઝડપે ચાલે છે. પછીથી 400 કી.મી. અંતર, 40 કી.મી./કલાકની ઝડપે ચાલે છે. તો વાહનની સરેરાશ ઝડપ કેટલી હશે?

જવાબ : $t_1 = \frac{300}{30} = 10 \text{ hr}$; $t_2 = \frac{400}{40} = 10 \text{ કલાક}$

સરેરાશ ઝડપ = $\frac{300+400}{10+10} = \frac{700}{20} = 35 \text{ કી.મી./કલાક}$

- (5) સોમથી શનિવારનો સરેરાશ વરસાદ 15 સે.મી. છે. પરંતુ રવિવારે ખુબ જ વરસાદ થવાથી અઠવાડિયાના સરેરાશ 18 સે.મી. થાય છે. તો રવિવારે કેટલો વરસાદ પડેલ હશે?

જવાબ : સોમથી શનિવારનો વરસાદ = $x \Rightarrow \frac{x}{6} = 15 \Rightarrow x = 90$
રવિવારનો વરસાદ $y \Rightarrow \frac{90+y}{7} = 18 \Rightarrow y = 126-90$

રવિવારનો વરસાદ 36 c.m

- (6) એક કર્મચારીનાં પગારમાં પ્રથમ 20% વધારો થાય છે પરંતુ પછીથી 10% ઘટાડવામાં આવે છે તો તેને ખરેખર કેટલો વધારો થયો?

જવાબ : પ્રથમ પગાર $\rightarrow 100 \text{ રૂ}$ 20% વધારો $\rightarrow 120 \text{ રૂ}$.

દબે 10% ઘટાડો એટલે જવો પગાર $\rightarrow 108 \text{ રૂ}$.

તો આમ કુલ 8% નો વધારો થયો.

- (7) જો $x = -2$ હોય તો $x^3 - x^2 - x + 30$ બરાબર કેટલાં થાય?

જવાબ : $(-2)^3 - (-2)^2 - (-2) + 30$
 $= -8 - 4 + 2 + 30$
 $= 22$

- (8) "MATHEMATICS" શબ્દમાં સ્વર અને વ્યંજનની સંખ્યાનો ગુણોત્તર કેટલો છે?

જવાબ : સ્વર $\rightarrow A, E, A, I =$ સંખ્યા 4.

વ્યંજન $\rightarrow M, T, H, M, T, C, S =$ સંખ્યા 7.

સ્વર સંખ્યાનો ગુણોત્તર = $\frac{11}{3}$

વ્યંજન સંખ્યાનો ગુણોત્તર = $\frac{11}{5}$

1) દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 3 ગુણ છે. અને દરેક ઉત્તર આશરે 50 શબ્દમાં આપવાના રહેશે.

(1) રાજ્યપાલશ્રીની સત્તાઓ જણાવો.

જાબ : રાજ્યપાલશ્રીની સત્તાઓ

- વિધાનસભાનાં સત્ર બોલવે છે તથા સ્ત્રાવસાન હરે છે.
- મુખ્યમંત્રી તથા મંત્રીઓને નિમ્ત્રણ આપે છે.
- રાજ્યમાં મુખ્ય વ્યવસ્થાપક તથા હાઈકોર્ટનાં વ્યવસ્થાપકોને નિમ્ત્રણ આપે છે.
- રાજ્ય નાણાપંચની નિમ્ત્રણ.

રાજ્યપાલશ્રીને રાજ્યમાં હાથે - વ્યવસ્થાની સ્થિતિને દર 15 દિવસે અહેવાલ મોકલે છે

- વિધાનસભાનાં ખર્ચાને મંજૂરી આપી હાથે પામ કરે છે.

મેળવેલ :
ગુણ

04

કુલગુણ : 09

1/2

(2) "આમુખ" એ બંધારણનો આત્મા છે" વિધાનની ચર્ચા કરો.

જાબ : ◦ બાબાસાહેબ આંબેડકર દ્વારા આ વિધાન હૃદયમાં આપ્યું હતું.

- બંધારણમાં આપવામાં આવેલા તમામ હકોનું આમુખમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.
- બંધારણની સમજમાં આપે કોઈ મુશ્કેલી ઊભી થાય તે આમુખને ધ્યાનમાં લઈને તે અને ઉકેલ મળે છે.
- આમુખ બંધારણનો એક મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે.

1/2

(3) ભારતના બંધારણ મુજબની પાંચ મુળભૂત ફરજો જણાવો.

- જાબ :
- પંચવિશળાકું ઠકાણ કરવું.
 - સ્વતંત્રતા સંગ્રામનાં મૂલ્યો તથા વાસ્તવિક પ્રતિકોનું આદર કરવું.
 - રાષ્ટ્રીય ધરોહર રૂપી સ્થાપત્યોની જાળવણી કરવી.

3

- ૦ વૈજ્ઞાનિક અભિગમનો વિકાસ કરવો.
- ૦ પોતાના 6-14 વર્ષના બાળકોને શિક્ષા પ્રાપ્ત થાય એવી કાળજી લેવી.

પ્ર.-6.

બ) દરેક પેટા પ્રશ્નનાં 2 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 35 શબ્દોમાં આપવાના રહેશે.

(1) ભારતીય બંધારણ મુજબ રાષ્ટ્રપતિ શાસન ક્યારે લાગુ પાડી શકાય છે?

જવાબ : બંધારણ મુજબ જ્યારે

૧) રાજ્યમાં શાસન બંધારણ દ્વારા સ્થાપિત પદ્ધતિ દ્વારા ન થતું હોય ત્યારે

૨) જ્યારે રાજ્યની સરકાર દ્વારા કેન્દ્રની સરકારનાં વહિવટી હક્કોનું પાલન ન થતું હોય ત્યારે રાષ્ટ્રપતિ શાસન લાગુ પાડી શકાય છે.

(2) "વોટ ઓન એકાઉન્ટ" ની ક્યા સંજોગોમાં જરૂર પડે છે?

જવાબ : જ્યારે સંસદમાં બંને પર અર્થાં આલુ

હોય અને બંને પર પસાર થયું ન હોય

અને ડા માય પદ્ધતિ સરકાર ચલાવવા

માટે નાણાની જરૂર હોય એવા

સંજોગો માં સંસદ દ્વારા લેખાનુદાન

પસાર કરી સરકારને રૂકા સમય માટે

નાણાની વ્યવસ્થા કરી આપવામાં આવે છે.

પ્ર.-6.

ક) દરેક પેટા પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 10-20 શબ્દોમાં આપવાનો રહેશે.

(1) "કટ મોશન" વિધાનસભામાં મંજૂર થાય ત્યારે શું કાર્યવાહી લાઇ ધરવામાં આવે છે?

જવાબ : "કટ મોશન" વિધાનસભામાં મંજૂર થાય તો

સરકાર દ્વારા વિશ્વાસ પ્રસ્તાવ વિધાનસભામાં

વિશ્વાસ મત સામિત કરવો પડે છે.

મેળવેલ :

ગુણ

૦

કુલગુણ :

૦

(4)

જવાબ

(5)

જવાબ

(6)

મેળવેલજવાબ

ગુણ

૦

કુલગુણ :

૦

દરેક પેટા પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે અને દરેક ઉત્તર આશરે 10-20 શબ્દોમાં આપવાનો રહેશે.

1) સિસ્ટર નિવેદિતા કોણ હતા?

જવાબ : સિસ્ટર નિવેદિતા એક આઈરિશ મહિલા હતા જે સ્વામી વિવેકાનંદના સંપર્કમાં આપ્યા પછી એમનાં અનુયાયી બની આજીવન લોકલેવાળ મારે પ્રથમ ઉચ્ચ શિક્ષા દત્તાં.

મેળવેલ :

ગુણ

કુલગુણ: 14

2) છેલ્લે "ભારત રત્ન" પુરસ્કાર કોને આપવામાં આવેલ છે?

જવાબ : છેલ્લે "ભારત રત્ન" પુરસ્કાર પૂર્વ પ્રધાનમંત્રી શ્રી અટલ બિહારી વાજપાઈ તથા મરજીપત શ્રી મદન મોહન માલવેયને આપવામાં આવેલ છે.

3) દેશમાં "અખિલ ભારતીય સેવાઓ" કેટલી છે? કઈ કઈ?

જવાબ : દેશમાં 'અખિલ ભારતીય સેવાઓ' ની સંખ્યા ૩ છે, ઈન્ડિયન એડમિનિસ્ટ્રેટીવ સર્વિસ, ઈન્ડિયન પોલીસ સર્વિસ તથા ઈન્ડિયન ફોરેસ્ટ સર્વિસ.

4) "પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડર" શું છે?

જવાબ : "પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડર" જ્યારે સભ્યોમાં કોઈ લોકમહત્વના મુદ્દા પર સંબંધે ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવું હોય તે આનો પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવે છે.

5) સાતમા પગાર પંચનાં અધ્યક્ષ કોણ છે?

જવાબ :

6) 26 જાન્યુઆરી 2016 નાં દિલ્હી ખાતેનાં સમારંભમાં ક્યા રાષ્ટ્રના વડા મુખ્ય મહેમાન હતા?

જવાબ : 26 જાન્યુઆરી 2016 નાં દિલ્હી ખાતેનાં વાલંત દિવસનાં સમારંભમાં કાન્હલા વાષ્ટ્પતિ શ્રી ક્રોડોઈમ ઓલાંદે મુખ્ય મહેમાન હતા.

(7) "NITI" આયોગનું પૂરું નામ શું છે?

જવાબ : NITI → National Institute for transforming India

ઈન્ડિયા ૨૦૨૨
નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યુટ ફોર ટ્રાન્સફોર્મિંગ ઇન્ડિયા,

(8) હાલમાં અમેરિકા દ્વારા કયા દેશ સાથે લગભગ 50 વર્ષ બાદ પુનઃ રાજકીય સંબંધો સ્થાપિત કરેલ છે?

જવાબ : અમેરિકા દ્વારા ઈયુબા દેશ સાથે 50 વર્ષ બાદ પુનઃ રાજકીય સંબંધો સ્થાપિત કરેલ છે.

(9) "UNO" ની સલામતી સમિતિના કાયમી સભાસદો કોણ છે?

જવાબ : અમેરિકા, બ્રિટન, ફ્રાન્સ, રશિયા તથા ચીન
UNO ની સલામતી સમિતિના કાયમી સભાસદો છે.

(10) 14 માં નાણાં પંચનાં અધ્યક્ષ કોણ છે?

જવાબ : 14 માં નાણાં પંચનાં અધ્યક્ષ શ્રી વાચ.વી. રેડ્ડી છે.

(11) ઓટર્ની જનરલની નિમણૂક કોણ કરે છે?

જવાબ : ઓટર્ની જનરલની નિમણૂક રાષ્ટ્રપતિ દ્વારા હરવામાં આવે છે.

(12) ઉપરાષ્ટ્રપતિની ચુંટણીમાં મતદાન કોણ કરી શકે છે?

જવાબ : ઉપરાષ્ટ્રપતિની ચુંટણીમાં રાજ્યસભાના તમામ સભ્યો મતદાન કરી શકે છે.

13) JNNURM યોજનાનું આખું નામ શું છે?

જવાબ : Jawaharlal Nehru National Urban Rejuvenation Mission. હાલમાં AMRUT યોજના દ્વારા JNNURM નું સ્થાન લેવામાં આવ્યું છે.

14) આદર્શ સ્થિતિમાં વ્યક્તિ દીઠ દરરોજ માટે પાણીની કેટલી જરૂરિયાત અંદાજવામાં આવે છે?

જવાબ : આદર્શ સ્થિતિમાં વ્યક્તિ દીઠ દરરોજ માટે 4-5 લીટી પાણીની જરૂરિયાત અંદાજવામાં આવે છે.